

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

26 mei 2005

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw **Elke Roex** en de heren **Bart Caron**, **Sven Gatz**, **Steven Vanackere**,
Mark Demesmaeker en **Tom Dehaene** –

betreffende het taalbeleid in de voorschoolse kinderopvang

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De Vlaamse Gemeenschap koppelt de erkenning en de subsidiëring van een voorschools kinderopvanginitiatief los van elkaar. Op grond van het kwaliteitsattest van Kind en Gezin krijgt een voorziening, erkend of met een attest van toezicht, een plaats in het opvanglandschap. Het toekennen van een kwaliteitsattest staat op zich, pas wanneer daartoe extra voorwaarden zijn vervuld, kan de voorziening een erkenning aanvragen, wat aanleiding kan geven tot financiële ondersteuning. Dat is een gezond principe. Kind en Gezin speelt een belangrijke rol: via de attesten ziet het ook toe op de kwaliteit van de instellingen die geen subsidie ontvangen.

Voor voorzieningen, erkend door Kind en Gezin geldt dat het Nederlands de basistaal is voor de opvang van de kinderen. Deze initiatieven zijn onderworpen aan de taalwetgeving en Kind en Gezin ziet daar dan ook op toe. Voor de voorzieningen die enkel een attest van toezicht hebben, is de taalregel niet zo strikt: ze zijn niet gebonden om het aanbod in het Nederlands te verstrekken.

In een multiculturele en internationale omgeving ontstaan kinderopvanginitiatieven in vele talen en ook daar hoort een toezicht te zijn. De uitbreiding van de Europese Unie zal ook aanleiding geven tot de oprichting van kinderdagverblijven in andere Europese talen. Het gaat om een populatie die behoorlijk mobiel is, met mensen die niet eens de ambitie hebben om hier te blijven. Gepaste opvang is dus noodzakelijk. Opdat er meer dan enkel Frans- en Nederlandstalige kinderopvang kan worden aangeboden, moet de regelgeving op het toezicht flexibel genoeg zijn.

Het taalaanbod van de zelfstandige voorzieningen is heel divers: Nederlands, Frans, Engels, Duits, Portugees en dergelijke. Maar ook het opvangen van anderstaligen is in de erkende sector het geval. Een grote, kwaliteitsvolle, erkende crèche vangt bijvoorbeeld door de verbondenheid met een bepaalde universiteit kinderen op uit twintig taalgroepen.

Ouders kunnen de namen en adressen van kinderopvanginitiatieven op de website van Kind en Gezin raadplegen of bij het call-center opvragen.

De opvangdienst kan op vrijwillige basis de voertaal melden en op de website van Kind en Gezin plaatsen. Soms biedt ook de naam van de opvangdienst een indicatie van de voertaal.

Vermits de opvangdienst niet verplicht is om de voertaal in de opvang te melden aan Kind en Gezin, dreigt er voor de ouders verwarring te ontstaan over de reële taal van opvang. De verplichting om de voertaal wel te vermelden, moet dringend ingevoerd worden. Dat maakt immers voor de ouders een eerste selectie op basis van taal mogelijk.

Daarnaast stellen we vast dat de samenwerking en het overleg met het Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE), de Franstalige tegenhanger van Kind en Gezin, beperkt is. Dat zorgt voor een complexe situatie in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Kinderopvangdiensten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad hoeven zich niet noodzakelijk bij Kind en Gezin aan te sluiten, ze hebben ook de mogelijkheid zich tot het Office de la Naissance et de l'Enfance (ONE) te richten. Een groot aantal 'maisons d'enfants' die Franstalige kinderen opvangen staan onder toezicht van Kind en Gezin. Waarschijnlijk kiezen deze Franstalige opvanginitiatieven voor Kind en Gezin omdat de regelgeving voor erkenning iets soepeler is. Zo zou het echter ook kunnen gebeuren dat Nederlandstalige initiatieven zich melden bij ONE. Zij komen dan op de lijst van kinderopvanginitiatieven van ONE terecht.

Daarnaast zijn er in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een aantal voorzieningen die zowel door Kind en Gezin als ONE erkend zijn. Zij kiezen er uitdrukkelijk voor om te voldoen aan de voorwaarden van de beide gemeenschappen. Het gaat dan voornamelijk over non-profitorganisaties van gemeentebesturen of overheden, bijvoorbeeld de Europese Unie.

Ouders hebben duidelijke en ondubbelzinnige informatie nodig over de kinderopvangdiensten in de buurt van hun keuze en de taal van hun keuze. Daarom is het noodzakelijk dat Kind en Gezin en ONE samenwerken om een volledig overzicht te kunnen geven van alle opvanginitiatieven per taalgroep.

Er bestaat ook een hiaat in de regelgeving betreffende de meldingsplicht van opvangdiensten in

het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. In het Vlaamse Gewest is elke opvangdienst verplicht om zich te melden aan Kind en Gezin, in het Waalse Gewest bij het ONE. In Brussel heeft men de keuze om zich te melden bij Kind en Gezin dan wel bij het ONE. Daardoor heeft men echter geen controle op de meldingsplicht. Hoewel men met de meldingsplicht wou voorkomen dat er initiatieven genomen worden waar de overheid geen weet van heeft, ontsnapt men in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad aan elke vorm van controle: beide taalgemeenschappen gaan vaak van de veronderstelling uit dat de melding wel bij de andere gemeenschap zal gebeurd zijn. Daardoor kunnen diensten voor kinderopvang ontstaan die ook aan de kwaliteitscontrole ontsnappen. Ook op dit vlak moet de samenwerking met ONE versterkt worden om de meldingsplicht in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad onverkort te kunnen toepassen.

Tot slot kan de voorschoolse Nederlandstalige kinderopvang een belangrijke rol spelen in de taalontwikkeling van kinderen die later in het Nederlands school zullen lopen. Wat het taalontwikkelingsbeleid betreft, zijn er voor de opvang geen eindtermen zoals in het onderwijs, waar er wel een bepaald resultaat moet worden bereikt. Het kwaliteitsaspect stelt dat de opvang rekening moet houden met de behoeften, de ontwikkeling en de leeftijd van het kind. Dat houdt ook taalontwikkeling in. Het is echter op dit moment de eigen verantwoordelijkheid van de voorziening om dat beleid uit te tekenen. Aangezien de taalontwikkeling van kinderen van nul tot drie jaar een zeer belangrijke rol speelt in hun verdere schoolcarrière, is het wenselijk dat de Vlaamse overheid daarin haar verantwoordelijkheid neemt en initiatieven ontwikkelt die de Nederlandse taalontwikkeling kunnen bevorderen van kinderen die later doorstromen naar het Nederlandstalig onderwijs. In dat kader moet men nagaan in welke mate er samenwerkingsverbanden tussen kinderopvang-initiatieven en scholen mogelijk zijn. In de scho-

len is er vaak competentie om een taal aan te leren aanwezig, terwijl in de opvangplaatsen er vaak geen taalontwikkelingcompetentie is. Kind en Gezin kan hierin een belangrijke ondersteunende rol spelen.

Elke ROEX

Bart CARON

Sven GATZ

Steven VANACKERE

Mark DEMESMAEKER

Tom DEHAENE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- stelt vast dat deze resolutie betrekking heeft op een gemeenschapsaangelegenheid;
- gelet op het feit dat de taalomgeving waarin kinderen opgevangen worden, belangrijk is voor de taalontwikkeling van kinderen;
- gelet op de mogelijke verwarring in het huidig systeem;
- gelet op het gewenste toezicht voor alle opvanginitiatieven;
- gelet op de hoorzitting met de verantwoordelijken van Kind en Gezin in de vergadering van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 3 mei 2005;
- overwegende dat de Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn voor deze gemeenschapsmaterie bevoegd is;
- vraagt aan de Vlaamse Regering:
 - 1° kinderopvangdiensten met een attest van toezicht van Kind en Gezin te verplichten om de taal van de opvang te melden en hierover ondubbelzinnig te communiceren met de ouders;
 - 2° een samenwerking met de Franstalige Gemeenschap te organiseren teneinde een volledige, voortdurend geactualiseerde lijst te kunnen geven van opvanginitiatieven per taalgroep in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
 - 3° een samenwerking met de Franstalige Gemeenschap te organiseren om de controle op de meldingsplicht ook in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad toe te passen;
 - 4° binnen de voorschoolse kinderopvangdiensten, zonder afbreuk te doen aan het feit dat hun eerste opdracht erin bestaat kwaliteitsvolle kinderopvang te organiseren, initiatieven te ontwikkelen die de Nederlandse taalontwikkeling bevorderen van kinderen die

later doorstromen naar het Nederlandstalig onderwijs, en hiervoor na te gaan of samenwerkingsinitiatieven tussen opvanginitiatieven en scholen mogelijk zijn.

Elke ROEX

Bart CARON

Sven GATZ

Steven VANACKERE

Mark DEMESMAEKER

Tom DEHAENE
